

100+1

obsah čísla 15/2023

Mezi sněhem a ledem

Sněžné tunely vznikají na Skotské vysočině v nadmořských výškách přes devět set metrů. Vytváří je teplý vzduch, který si razí cestu štěrbinami

strana

34

38

strana

HISTORIE A SPOLEČNOST

Lovci, sběrači a malíři

10

Ani více než sto let po svém objevení nedala ještě slavná španělská jeskyně Altamira všechna tajemství

Kimovi mazlíčci

28

Kim Čong-il chtěl domácí kinematografii pozvednout na světovou úroveň – a tak dal ze zahraničí unést schopné filmaře

Nejlepší nepřítelkyně

38

Patnáct let zůstávaly Evertová s Navrátilovou nesmiřitelnými soupeřkami. Jejich přátelství mimo kurty přežilo dodnes

Národ dobrodruhů

48

Kozáci, kteří položili základy nezávislé Ukrajiny, byli násilníci, ale svobodomyšlní. Loupili v Polsku i Rusku

Až na krev

Dlouhé roky zosobňovaly Chris Evertová a Martina Navrátilová zcela rozdílné pojetí tenisu, dokázaly se i nenávidět a nic si nedarovaly

PŘÍRODA A CESTOVÁNÍ

Pohlednice odjinud 34

Na naší planetě existuje řada míst, která rozhodně nevypadají jako pozemská, a připomínají spíš cizí světy

V dunícím kotli 54

Soustava vodopádů Iguazú v džungli na hranici Argentiny a Brazílie každoročně přiláká téměř tři miliony turistů

Prastaré poklady 58

Na kráse šperků často nic nezmění ani uplynulá tisíciletí a ty nejjachovější dokážou snadno ohromit i dnes

Dějiny psané vodou 60

Nizozemská provincie Jižní Holandsko doslova pluje na vodě: Téměř čtvrtinu jejího území pokrývají říční kanály

VĚDA A TECHNIKA

Sovy a skřivani 18

Noční sovy bývají čilé hlavně v noci a ráno se jim těžko vstává. Dokázala by věda jejich vnitřní hodiny přenastavit?

Na ostrově z plastu 22

Obrovská plastová skládka uprostřed Pacifiku rozvrací ekosystémy. Některá zvířata se však dokázala přizpůsobit

Mise na Měsíc

Tzv. Lunar Cruiser zvládne fungovat i bez slunečního svitu a po Měsíci se bude schopen navigovat sám

46

strana

V rukou carů

Kozácký velitel Bohdan Chmelnyckyj vybojoval nezávislost na Polsku, nakonec se ale podvolil carům

strana

48

Kde se vzaly včely? 32

Dosud nejrozsáhlejší analýza včelího genomu pomohla odhalit, jaký je evoluční původ medonosných opylovačů

Měsíční vyjížďka 46

Dvojice japonských průmyslových gigantů vyvíjí vozidlo, které se koncem desetiletí vydá na lunární povrch